

Cesta k druhé vlastní bytosti člověka

Rudolf Steiner

Během těchto přednášek jsme mluvili o vystupování jasnozřivého vědomí do světů, v nichž může být vypátrána pravá bytost člověka, která ovšem naprosto patří nadsmyslovým světům. A právě v posledních dnech jsme se pokusili ukázat, jak lidská duše, vystoupí-li přes práh, prochází nejprve světem elementárním a pak vstoupí do duchovního světa, jak se tato duše setkává s něčím, co můžeme nazvat druhou vlastní bytostí člověka. Tento výstup by se také mohl charakterizovat následovně. Nejprve člověk žije uvnitř svého fyzického těla ve fyzicko-smyslovém světě. Když se svého fyzického těla zprostí, vyjde tedy ze svého fyzického těla ven, žije nejprve ve svém těle éterickém a zde jako ve svém okolí žije v elementárním světě. (Jak bylo řečeno, zítra upozorním ty, kdo by zde chtěli tušit rozpory, jak se mají zde použité názvy k názvům v mé *Teosofii*.) Ve svém éterickém těle člověk žije v elementárním okolí. Když se pak zbaví i svého těla éterického, vystupuje do vlastního duchovního světa; ten je potom jeho okolím a on je ve svém těle astrálním. Ve svém astrálním těle prožívá tedy člověk svou druhou vlastní bytost, která jde od inkarnace k inkarnaci a o níž jsme ještě řekli, že ji prožívá tak, že on sám takřka jako někdo třetí stojí před dvěma jinými skutečnostmi. Jako bodová bytost stojí proti tomu, co můžeme nazvat jeho minulým bytím, co si jako vzpomínku přináší s sebou do duchovního světa, co tím, že to nesl vzhůru, sám proměnil v duchovnost a co potom začíná rozmluvu v oblasti, kde živé myšlenkové bytosti vedou své duchovní rozhovory. A co zde začíná, to je právě takovým duchovním rozhovorem. Znovu se rodící člověk musí v duchovním světě vyslechnout to, co jeho vlastní minulost mluví s duchovním okolím, a tím jako živá myšlenková bytost sám dozrává a dorůstá.

Při tomto vrůstání do duchovních světů se musí dbát mnoha věcí. Abychom si dobře porozuměli, uveďme si příklad takového ideálního normálního vžívání se do duchovního světa, tedy takového vžívání, jaké by nastalo u duše, kterou by žádným způsobem nic nerušilo. Můžeme však říci, že taková duše sotva existuje. To je právě důvod, proč jsem usiloval vylíčit duchovní stezku nejen všeobecně, ale znázornit ji dramaticky tak, jak se také stalo.

Každá duše vychází z určitého východiska, a proto normální ideální výstup nemůže vlastně být. Každá duše má k iniciaci svou vlastní individuální cestu. To se přirozeně může ukázat jedině tak, že se to ukazuje na jednotlivých duších, jako na Marii, Janu Thomasiovi, Capesiovi, Straderovi, prostě jak se individuální výstup projevuje v jednotlivých duších. Nejprve na chvíli k tomu přihlížejme! Představme si, jaké by to bylo, kdyby výstup duše mohl být ideálně normální, kdyby tedy byly splněny všechny nejideálnější podmínky k překročení prahu, k vystupování do duchovních světů. Kdyby potom člověk v duchovním světě potkal svou druhou vlastní bytost, nemohl by ji snad prožívat tak, že by prožil něco jako fotografii sebe sama, nýbrž jako to, co je ve fyzickém světě a v elementárním světě subjektivní, co zde žije uvnitř duše v abstraktní subjektivitě, čím jsou tedy duševní síly myšlení, cítění, chtění. A

o čem říká, že to má v nitru, to by už potom v nitru neměl. Toto myšlení, cítění a chtění, které máme ve fyzickém světě, vystoupí před námi objektivně, když se pak v duchovním světě setkáme s druhou vlastní bytostí, a vystoupí před námi jako trojnost. A tuto trojnost, s níž se pak setkáváme a před níž si musíme uvědomit, že těmito třemi jsme my sami, tuto trojnost jsem se pokusil znázornit v postavách Filie, Astridy a Luny např. v mystérijním dramatu *Zkouška duše* slovy:

*Chci se naplnit úsilím duševního jasu.
Z hlubiny srdce
chci se nadýchat oživující moci vůle
z popudů ducha.*

Filia

*Chci setkávat cítěné sebevědomí
s oddanou vůlí lásky,
chci uvolnit rašící síly vůle
z okovů přání
a tebe ochromující touhu
změnit v nalézající duchovní cit.*

Astrid

*Chci povolat odříkavé síly srdce
a upevnit duševní klid, který v sobě nesu.
Mají se zasnoubit a posilující duchovní záření
vynést z duševních základů.*

Luna

Tyto postavy jsou naprosto reálné, jsou ve světě tolikrát, kolik je jednotlivých lidských duší. Poznáme je, když jsme je už jednou poznali, tak jako poznáme všechna ovesná zrna, když jsme se seznámili s jedním. Ale musí nám být jasné, že to, co je jinak pouhým stínovým obrazem, slabým stínovým obrazem v lidské duši, před námi vystoupí poté, co jsme potkali svou druhou vlastní bytost, jako žijící trojnost, jako skutečně ve tři bytosti diferencovanou trojnost. Filií, Astridou a Lunou jsme my sami. Ale přesto jsou naprosto samostatnými živými myšlenkovými bytostmi. Maria v 2. obrazu mystérijního dramatu *Zkouška duše* je oslovuje slovy:

*Ve vás, sestry, zřím duchovní bytosti,
které duše oživují z vesmírných světů.
V samotném člověku dáváte dát
uzrát silám klíčovým ve věčnosti.*

Člověk pak musí mít v zesílené duši vědomí, že jednotou těchto tří bytostí je on sám. A také si musí uvědomovat, že to, co se nazývá myšlením, cítěním a chtěním, je iluze (mája),

stínový obraz těmito třemi bytostmi vržený do duše. Nezdravost duše by mohla spočívat buďto v tom, že by se člověk v duchovním světě nepoznal jako tyto tři bytosti a považoval by je za bytosti, které s ním nemají co činit. Anebo by neuměl udržet jejich jednotu, a sám sebe viděl tak, že částí jeho duše je Luna, jinou částí duše je Astrid a zase jinou částí duše je Filia. Vidět tuto druhou vlastní bytost v její úplné trojnosti, to právě vyžaduje ideální vývojová duševní cesta, kterou sotva může projít každá lidská duše.

GA 147